

تعیین رابطه استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس کتابداران

کتابخانه‌های دانشگاهی، دانشگاه های آزاد شهر تهران

اعظم جعفرانی مسلمان^۱ و طاهره حسومی^۲

چکیده

هدف اصلی پژوهش حاضر تعیین رابطه استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی شهر تهران می باشد. جامعه آماری این پژوهش عبارت از ۲۱۸ نفر کتابدارانی است که صرف نظر از رشته تحصیلی با مدرک کارشناسی و بالاتر در کتابخانه های دانشگاهی دانشگاه های آزاد اسلامی شهر تهران (واحد تهران شمال، تهران جنوب، تهران شرق و تهران غرب) شاغل هستند. با استفاده از جدول کرجسی مورگان تعداد ۱۴۰ کتابدار به عنوان نمونه انتخاب شدند که از میان کتابخانه‌های موجود در دانشگاه‌های برگزیده شده، پژوهش بر روی کتابداران انجام گرفته است. برای سنجش متغیرهای مورد مطالعه در این پژوهش از دو پرسشنامه (استاندارد و محقق ساخته) استفاده گردید. برای سنجش اعتماد به نفس کتابداران از پرسشنامه استاندارد کوپر اسمیت استفاده شده و همچنین برای سنجش میزان استفاده کتابداران از فناوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته استفاده به عمل آمده است. سپس برای پاسخ به سوال های پژوهش بر پایه ی اطلاعات جمع آوری شده از آزمون (ضریب همبستگی پیرسون، به منظور پی بردن به معنادار بودن رابطه همبستگی خطی) استفاده شده است. و همچنین برای بررسی نرمال بودن توزیع داده ها از آزمون k-S استفاده شده است. نتایج نشان داد که: بین متغیرهای استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس عمومی کتابداران و استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس اجتماعی آنان و همچنین استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس شغلی آنان همبستگی مستقیم و در حد زیاد در سطح اطمینان ۹۵٪ وجود دارد. و بین متغیرهای استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس تحصیلی کتابداران و استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس خانوادگی آنان همبستگی مستقیم و در حد ضعیفی در سطح اطمینان ۹۵٪ وجود دارد.

کلیدواژه‌ها: فناوری اطلاعات، اعتماد به نفس، کتابداران، کتابخانه‌های دانشگاهی، دانشگاه آزاد اسلامی

^۱ دانش آموخته رشته علم اطلاعات و دانش شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد روهن

^۲ گروه علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشکده علوم تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی، روهن، ایران (نویسنده مسئول)

مقدمه:

در گذشته، نقش سنتی کارکنان بخش مرجع کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع رسانی، دادن اطلاعات کتابشناسی به متقاضیان بود، یعنی ارائه اطلاعاتی درباره اطلاعات مورد نیاز مراجعین، ولی امروزه وظیفه آنان هدایت مراجعان به همان اطلاعات است. اتفاق مهم دیگری که در فرایند انقلاب اطلاعات رخ داده تقسیم منابع است. ایجاد شبکه‌های اطلاع رسانی با استفاده از فناوریهای نوین اطلاعات، موجب گردید که نه تنها، مراکز اطلاعاتی یک کشور، بلکه همه مراکز اطلاعاتی جهان در منابع یکدیگر سهیم شوند و این جایگزینی و دسترسی به اطلاعات از قالب سنتی، به شکل استفاده از شبکه‌های الکترونیکی، عاملی است در براندازی مشکلات و سرعت در بازیابی اطلاعات مورد نیاز. امروزه حتی، سازماندهندگان اطلاعات، با ارائه دهندگان خدمات اطلاعاتی، متفاوتند، بدین معنی که بسیاری از شبکه‌ها، پایگاههای اطلاعاتی بدون اینکه خود به گردآوری و سازماندهی اطلاعات بپردازند، اطلاعات سازماندهی شده را از مراکز پردازش دهنده اطلاعات، دریافت می‌کنند و اگر زمانی کتابخانه‌ها و مراکز اطلاعاتی در انتظار مراجعه کنندگان بودند، امروزه به مدد فناوریهای اطلاع رسانی، قادرند اطلاعات مورد نیاز استفاده کنندگان را در هر نقطه ای از جهان به آنها تحویل دهند و به همین لحاظ هم «تجارت اطلاعات» از رونق فراوانی برخوردار بوده و سود سرشاری را عاید سرمایه گذاران در این زمینه می‌کند.

امروزه رایانه‌ها و اینترنت در تمامی عرصه‌های زندگی حضور دارند و جریان مداوم اطلاعات و پاسخگویی به نیازهای اطلاعاتی را مهیا می‌کنند. بدین ترتیب فناوری‌های اطلاع رسانی، شیوه‌های سنتی ارائه خدمات اطلاعاتی را تغییر دادند. این تغییر در حجم مجموعه‌ها، زمان و مکان رخ داده است. در هر حال، پی آمدهایی که انقلاب تکنولوژیک دانش اطلاعات، در ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و حتی سیاسی جامعه بشری داشته و خواهد داشت، بر کسی پوشیده نیست. (کبیری، ۱۳۸۲، ص ۲۶). انفجار اطلاعات و انقلاب فناوری اطلاعات منجر به ظهور عصر اطلاعات الکترونیکی شده است. تغییرات سریع در پردازش اطلاعات، ذخیره سازی و فناوریهای اطلاعاتی نقش جهانی کتابخانه‌ها را در اشاعه خدمات اطلاعاتی به کاربران متحول ساخته است. در نتیجه کتابخانه‌ها با چالش‌های جدید، رقبای جدید، انتظارات تازه و تنوع خدمات اطلاعاتی کاربران در رابطه با خواسته‌ها و نیازهای آنها روبرو هستند (جمشیدی، ۱۳۹۳).

در چنین عصری دانشگاه‌ها سردمدار پیشرفت و توسعه تحقیقات و تولید دانش هستند و همان گونه که (بیات، ۱۳۹۱) بیان می‌کند، کتابخانه‌های دانشگاهی در این مورد نقش بسزایی را ایفا می‌کنند و به عنوان ارائه دهندگان اصلی اطلاعات مطرح هستند. کتابخانه‌های دانشگاهی در محیط دانشگاه‌ها،

تعمین رابطه استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی ... □ ۱۰۱

دانشکده‌ها و مؤسسات آموزشی مشابه دایر می‌شوند و در انتشار دانش و اطلاعات نقش مهمی را ایفا می‌کنند. از جمله مهم‌ترین وظایف این نوع کتابخانه‌ها، کمک به آموزش دانشجویان، ارائه اطلاعات علمی فنی به پژوهشگران و انجام دادن خدمات- اطلاعاتی و مشاوره ای است (سینایی، ۱۳۸۵)

کتابخانه‌های دانشگاهی که به عنوان بخش از فرایند آموزشی محسوب می‌شوند با استفاده از منابع اطلاعاتی الکترونیکی که حضور چشمگیری در کتابخانه‌ها پیدا کرده، به شکلهای مختلفی به فرایند آموزش کمک می‌کنند از جمله دسترسی بهتر و وسیعتر به منابع اطلاعاتی الکترونیکی، فراهم نمودن تجهیزات و امکانات خاصی نظیر اتصالات تلویزیونی تعاملی و ایستگاههای کاری، کمک به اعضاء هیأت علمی در استفاده از فناوریهای اطلاعاتی در تدریس و فعالیتهای تحقیقاتیشان، کمک به کارکنان دانشگاه در بالا بردن سطح مهارتهایشان در ارتباط با نظامهای اطلاعاتی پیشرفته، کمک به دانشجویان در استفاده از منابع الکترونیکی و جست و جو در صفحات وب (بازیلیون، ۲۰۰۱).

با توجه به اهمیت نقش و جایگاه کتابخانه‌های دانشگاهی، توجه به بهبود کارکردهای مدیریتی و عملکرد کارکنان این واحدهای سازمانی، ضرورت جدی دارد. به همین دلیل، توانمندسازی کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی، از جنبه‌های گوناگون مورد توجه قرار گرفته‌اند (دفت، ۱۳۸۷).

بر اساس تعالیم اسلامی انسان تنها موجودی است که خداوند وجود او را با کرامت آغاز نموده (سوره اسراء، آیه ۷۰) و هم او را موظف ساخته است تا همواره حیات خویش را براساس عزت و کرامت تداوم بخشد. اعتماد به نفس، عامل اساسی در چگونگی ارتباط ما با زندگی است و اثری قطعی بر استقلال، توانمندی و مؤثر بودن ما دارد. نوع برخورد ما با زندگی، به میزان اعتماد به نفس ما بستگی دارد و می‌تواند آن را از وضعیتی مطمئن، مثبت و خوش بینانه به حالتی توأم با تردید، منفی و بدبینانه مبدل کند. باور به توانایی‌ها و توانمندی‌های خویش رمز موفقیت هر فرد در زندگی است.

اعتماد به نفس را نوعی نگرش تعریف کرده‌اند که به فرد اجازه می‌دهد دیدگاه واقعی و مثبتی نسبت به خود داشته باشد و سبب می‌شود فرد به تواناییهای خود اعتماد کند و احساس کنترل بر زندگی داشته باشد (چامپاین ۱، ۲۰۰۶). بنابراین یکی از نیازهای اساسی انسانها در تمام مراحل زندگی داشتن میزان معینی از اعتماد به نفس است.

با توجه به نقش پر اهمیت کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی در ارائه خدمات اطلاعاتی سیستمی به کاربران، توانایی‌ها و مهارتهای اجتماعی آنان نیز از جنبه‌های گوناگون، از جمله اعتماد به نفسشان دارای اهمیت بسیاری است لذا بررسی رابطه ی اعتماد به نفس کتابداران با استفاده آنها از فناوری اطلاعات در کتابخانه‌ها، به عنوان زمینه ی پژوهشی مهمی مطرح می‌گردد.

بیان مسئله پژوهش

کتابخانه به عنوان نهادی اجتماعی باید بتواند در مرتفع نمودن نیازهای مراجعین خود توانمند عمل نماید. توانمندی نهایی کتابخانه نیز در سایه بهره گیری از نیروهایی توانمند جهت ارائه خدمات به جامعه خود حاصل می شود. پس همواره باید جهت توانمند سازی کتابداران تلاش هایی به طور مستمر و جاری انجام شود. متعاقباً لازم است که مدیران کتابخانه ها عواملی را که بر توانمندی کارکنان تاثیر گذار هستند شناسایی و کنترل نمایند و عواملی را که تاثیر منفی دارد را حذف یا کم رنگ کنند. نیروی انسانی توسعه یافته را می توان به عنوان بزرگترین و اصلی ترین سرمایه هر جامعه دانست. زیرا منابع انسانی توسعه یافته، راه رشد و توسعه را حتی در شرایط کمبود منابع مادی و فیزیکی هموار می کند؛ به تبع، آن سرمایه گذاری منابع انسانی در زمینه توسعه هر کشوری نقش اصلی را برعهده دارد (کلینگ و لامب، ۲۰۰۰).

همچنین دانشگاهها همواره، یکی از نهادهای فرهنگی و زیر ساخت های توسعه هر کشوری بوده اند و برای تحول در کشور و حرکت به سوی توسعه واقعی در همه ابعاد آن، باید در دانشگاهها تحول ایجاد کرد و بدون این تحول صحبت از توسعه مفهومی ندارد، تا زمانی که ما به انسانهای آگاه که در دانشگاهها و مراکز علمی پرورش می یابند دست پیدا نکنیم، جامعه به توسعه مطلوب دست نخواهد یافت. باروری آموزش و ترویج و توسعه فرهنگ پژوهش در دانشگاهها و سرانجام گسترش مرزهای دانش، به اعتدالی کیفی خدمات کتابخانه ها بستگی دارد و این خود مستلزم برخورداری این کتابخانه ها از خدمات و نیروی انسانی مناسب است (فدایی، ۱۳۸۵). در واقع میتوان گفت که اهمیت و اعتبار یک نهاد آموزش عالی، تا حد زیادی، از چگونگی کتابخانه اش سنجیده می شود. در این حیطه هیچ دانشگاهی بدون داشتن کتابخانه ای مجهز به منزله قلبش، نمی تواند کار مؤثری انجام دهد (موکهرجی، ۱۳۸۲).

از آنجائی که کتابداری از کلیدی ترین مشاغل دانشگاهی به شمار می آید و در واقع پلی بین اطلاعات و منابع علمی و پژوهشگران به شمار می آید، پرداختن به افزایش مهارتها، توانمندی ها و نگرش های کتابداران بسیار مهم و اساسی است. (اپل، ۲۰۰۶). که یکی از مهم ترین این مهارتها داشتن اعتماد به نفس می باشد.

یکی از ویژگی های مثبتی که تاثیر به سزایی بر جنبه های مختلف زندگی بشر دارد، داشتن اعتماد به نفس است. بدون برخورداری از اعتماد به نفس دست پیدا کردن به هدف غیرممکن است. اعتماد به

^۱ - Kling & lamb

^۲ - Apple

تعیین رابطه استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی ... □۱۰۳

نفس باعث می‌شود فرد بر زندگی و آینده خود احساس تسلط داشته باشد. طرز احساس و فکر شخص در مورد خود، همه چیز او برای موفقیت در کاری است که می‌خواهد انجام دهد یا آرزوی انجام آن را دارد (ویتلی، ۱۳۹۰).

اعتماد به نفس از تفاوت بین خود ادراک شده (یک تصویری عینی از خود) و خود ایده آل (آنچه که شخص با ارزش می‌داند یا می‌خواهد دوست داشته باشد نشأت می‌گیرد، به طوری که تفاوت و فاصله زیاد این دو منجر به اعتماد به نفس پایین می‌شود و تفاوت و فاصله کم حاکی از اعتماد به نفس بالا آنهاست (بهارستان، ۱۳۸۹). اعتماد به نفس بالا یک عامل مهم در سلامت و رفاه فرد در سرتاسر دوره زندگی محسوب می‌شود که از طریق روابط فرد با دیگران حفظ یا ارتقا می‌یابد (دویس، ۲۰۰۴).

از آنجا که کتابداران عاملین فعالیت‌های کتابخانه‌ای هستند، و نقش کلیدی آنها در استفاده از فناوری‌های نوین اطلاعاتی در ارائه خدمات کتابخانه‌ای به جامعه علمی کشور و همچنین تواناییها و مهارت‌های اجتماعی آنان از جمله مهارت اعتماد به نفسشان دارای اهمیت بسزایی می‌باشد، بنابراین بررسی رابطه اعتماد به نفس کتابداران با استفاده آنها از فناوری اطلاعات در کتابخانه‌ها، به عنوان زمینه‌ی پژوهشی مهمی مطرح می‌گردد. لذا مسئله اصلی در این پژوهش بررسی رابطه استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس کتابداران کتابخانه‌های دانشگاه آزاد اسلامی می‌باشد. امید است یافته‌های حاصل از این پژوهش به سازمان کتابخانه‌ها کمک کند تا با شناسایی نقاط ضعف و قوت خود در هر یک از ابعاد، برای بهبود و ارتقای نگرش، توانمندیها و مهارت‌های کتابداران در استفاده از فناوری‌های نوین اطلاعاتی برنامه ریزی لازم را بنماید.

اهمیت و ضرورت پژوهش

پیشرفتهای سریع فناوری اطلاعات و کاربرد وسیع آن در تمامی ابعاد زندگی، جامعه امروز را با تغییراتی بی سابقه مواجه کرده است. کتابخانه‌ها نیز با گذشت زمان از انبارهای راکد مملو از مدارک به مراکز ارائه خدمات تبدیل شده‌اند که به تمامی متخصصان و غیر متخصصان در بهره برداری از مجموعه‌های مفید و مورد نیاز کمک می‌کنند. رسانه ذخیره اطلاعات از الواح گلی به کاغذ و از اواسط دهه ۱۹۸۰ که پیشرفتهای رایانه‌ای جایگاه جدیدی برای استفاده از فناوری اطلاعات در کتابخانه‌ها و خدمات اطلاع رسانی کسب کرده است؛ به رسانه‌های الکترونیکی و نوری بر لوح فشرده و ایجاد شبکه‌های محلی کم هزینه و شبکه‌های وسیع تغییر یافته است و اینک با توجه به توسعه فناوری اطلاعات و شبکه‌های ارتباط از راه دور، دنیای اطلاعات به سمت کتابخانه‌های بدون کاغذ یا دیجیتالی یا کتابخانه‌های مجازی پیش می‌رود (رهنما، ۱۳۸۵).

امروزه دگرگونی همه جانبه منابع و خدمات کتابخانه‌ای، کتابخانه‌های دانشگاهی را در معرض آزمونی دشوار قرار داده است. در این شرایط دگرگون شده، کتابخانه‌هایی در انجام رسالت آموزشی و پژوهشی خود موفق خواهند بود که با درک صحیح شرایط کنونی در جهت فراهم آوری زیر ساخت‌های مناسب، برای همگامی با شرایط امروز حرکت کنند. دانشگاه‌های آزاد اسلامی که کانون آموزش و پژوهش خیل عظیمی از فرزندان مستعد کشور است، با واقف بودن بر رسالتی که بر دوش کتابخانه‌های دانشگاهی قرار دارد، همواره در تلاش ارتقای سطح کمی و کیفی کتابخانه‌های خود بوده است. در این راستا کتابخانه‌های مرکزی واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی به منظور ارائه خدمات بهینه برای جامعه استفاده کنندگان و جلب رضایت آنان به فراهم آوردن امکانات زیربنایی لازم همت گماشته‌اند (جمشیدی، ۱۳۹۳).

کتابخانه دانشگاهی به عنوان مرکزی که مسوولیت ارائه خدمات اطلاعاتی به جامعه وسیعی از دانشجویان و اعضای هیأت علمی را برعهده دارد، نیازمند همگامی با نوآوری‌های موجود در زمینه اطلاع رسانی است. افزایش تصاعدی تولیدات علمی و تأکید روزافزون دانشگاه‌ها بر انجام پژوهش‌های پربار علمی، روز به روز بر سنگینی وظایفی که بر دوش کتابخانه‌های دانشگاهی است، می‌افزاید. این کتابخانه‌ها تنها زمانی می‌توانند رضایت کاربران خود را جلب نمایند که خدمات اطلاع رسانی مورد تقاضای کاربران را در مطلوب‌ترین سطح ممکن ارائه دهند و تحقق این هدف در گرو فراهم بودن امکاناتی مانند نیروی انسانی متخصص، بودجه کافی، تجهیزات سخت افزاری و نرم افزاری مناسب و دیدگاه مثبت کتابداران در رابطه با فناوری اطلاعات است (بهارستان، ۱۳۸۹).

در این راستا مهم‌ترین عمل اساسی در موفقیت کتابخانه‌ها منابع انسانی کتابخانه‌ها و بالاخص کتابداران می‌باشند. آنان به عنوان هماهنگ کننده و ارتباط دهنده افراد با منابع و بازیگران اصلی این سازمان اجتماعی هستند. بنابراین ضرورت دارد تا به بررسی نگرش، مهارت‌های اجتماعی کتابداران از جمله مهارت اعتماد به نفس آنها پرداخته شود و عوامل موثر در این زمینه مورد بررسی و تبیین قرار گیرد.

اعتماد به نفس، درجه تصویب، تأیید یا پذیرش و ارزشمندی است که شخص نسبت به خود یا خویشتن احساس می‌کند این احساس ممکن است در مقایسه با دیگران باشد یا مستقل از آن، اعتماد به نفس به عنوان یک نیاز، شامل احساساتی است که انسان به داشتن آن در یک سیستم متقابل اجتماعی محتاج است بدین معنا که، نیاز داریم تا مشترکات احساسی خود را با دیگران رد و بدل نماییم و در درون خود احساس کنیم که با ارزشیم. همچنین احساس کنیم که دیگران ما را با ارزش می‌پندارند و معتقد باشیم که آنان هم با ارزشند (فدایی، ۱۳۸۵).

تعیین رابطه استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی ... □ ۱۰۵

کتابخانه دانشگاهی، دارای مجموعه‌ای از کتابداران تحصیلکرده می‌باشد که جامعه استفاده کنندگان آنها؛ اساتید، کارمندان، پژوهشگران و دانشجویانی هستند که از سراسر کشور به نحوی در این مراکز و واحدهای دانشگاهی مشغول کسب علم و دانش و انجام تحقیقات و پژوهش‌های روزمره می‌باشند، دید علمی به مدیریت چنین کتابخانه‌هایی، نیازمند کاربرد اصول مدیریتی و پژوهش‌هایی مرتبط می‌باشد؛ در این میان، با توجه به اینکه داشتن نیروهایی توانمند جهت اداره امور کتابداری و کتابخانه‌ها، مساله‌ای مهم و اساسی است، توجه به عوامل موثر بر توانمندی کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی نظیر مقوله اعتماد به نفس کتابداران نیز اهمیت شایانی دارد. همچنین با انجام این پژوهش مشخص می‌شود که مسئولان ذیربط تا چه حد تدابیر سازنده‌ای برای افزایش انگیزه درونی کتابداران کتابخانه‌های عمومی برای ایجاد تغییرات در روش خدمت‌رسانی به مراجعان خود برپایه فناوری اطلاعات و همچنین ارتقا اعتماد به نفس آنها اندیشیده‌اند.

یکی از اساسی‌ترین فواید این پژوهش این است که بسیاری از مدیران کتابخانه‌های دانشگاهی می‌توانند با الهام از این یافته‌ها در جهت شناخت و حل مشکلات اقدامات لازم را به عمل آورند و به کمبودها و نقاط ضعف آموزش کتابداران پی‌برند و این امر می‌تواند در برنامه‌ریزی آموزشی و آموزش ضمن خدمت آن‌ها نیز مؤثر باشد لذا به تبعیت از روح پژوهش علمی و بنا به اهمیت هر دو متغیر این نیاز و علاقه شکل گرفت که خلأ تحلیل و بررسی مبنای این بحث مورد کنکاش قرار گیرد تا محققین بعدی نیز در ادامه فعالیت‌های علمی خود ضمن تکمیل آن به بینش، خاستگاه‌ها و آموزه‌های این مبنا و مبنای دیگر در رابطه با کتابخانه‌ها بپردازند بنابراین در این پژوهش درصددیم که به بررسی تعیین رابطه بین استفاده از فناوری اطلاعات و اعتماد به نفس کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی دانشگاه آزاد بپردازیم امید است این پژوهش بتواند راهگشای بسیاری از مدیران باشد تا با الهام از این یافته‌ها در جهت شناخت و حل مشکلات اقدامات لازم را به عمل آورند.

اهداف پژوهش

هدف اصلی پژوهش:

تعیین رابطه استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی شهر تهران

اهداف فرعی پژوهش:

تعیین رابطه استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس عمومی کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی شهر تهران

تعیین رابطه استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس اجتماعی کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی شهر تهران

تعیین رابطه استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس شغلی کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی شهر تهران

تعیین رابطه استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس تحصیلی کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی شهر تهران

تعیین رابطه استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس خانوادگی کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی شهر تهران

سوالات پژوهش

سؤال اصلی پژوهش

آیا بین استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی شهر تهران رابطه معنادار وجود دارد؟

سوالات فرعی پژوهش

آیا بین استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس عمومی کتابداران رابطه معنادار وجود دارد؟
آیا بین استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس اجتماعی کتابداران رابطه معنادار وجود دارد؟
آیا بین استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس شغلی کتابداران رابطه معنادار وجود دارد؟
آیا بین استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس تحصیلی کتابداران رابطه معنادار وجود دارد؟
آیا بین استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس خانوادگی کتابداران رابطه معنادار وجود دارد؟
نوربخش بنجار و همکاران (۱۳۹۳) نیز پژوهشی را تحت عنوان " کاربست فناوری اطلاعات و رابطه آن با موفقیت کارآفرینان استان گلستان " انجام شده است. هدف از این پژوهش بررسی کاربست فناوری اطلاعات و رابطه آن با مولفه‌های موفقیت کارآفرینان استان گلستان بود. این تحقیق به صورت توصیفی، پیمایشی و همبستگی انجام گرفت. پس از مطالعه ادبیات تحقیق، مولفه‌ها و عوامل موثر بر فناوری اطلاعات و موفقیت کارآفرینان در بین کارآفرینان استان گلستان استخراج گردید و سپس با استفاده از یک پرسشنامه محقق ساخته در مورد فناوری اطلاعات و پرسشنامه استاندارد استیفن رایبیز و ماری کوالتر در مورد کارآفرینی مولفه‌های مستخرج از مبانی نظری تهیه شد، جامعه آماری این تحقیق شامل ۸۰ نفر از کارآفرینان استان گلستان بود. نمونه آماری شامل ۶۶ نفر از کارآفرینان استان گلستان بود که با استفاده از جدول کرجسی - مورگان حجم نمونه تعیین گردید. بررسی‌ها در سطح ۹۵ درصد اطمینان نشان داد ۱: بین کاربست فناوری اطلاعات با دانش روز کارآفرینان استان گلستان رابطه معنی داری

تعیین رابطه استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی ... □ ۱۰۷

وجود دارد. ۲. بین کاربست فناوری اطلاعات با ابتکار و نو آوری کارآفرینان استان گلستان رابطه معنی داری وجود دارد. ۳. بین کاربست فناوری اطلاعات با توانایی بکارگیری ریسک‌های حساب شده کارآفرینان استان گلستان رابطه معنی داری وجود دارد. ۴. بین کاربست فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس کارآفرینان استان گلستان رابطه معنی داری وجود دارد.

فرهادی (۱۳۹۳) در پژوهشی با عنوان " بررسی وضعیت کتابخانه‌های دانشگاهی شیراز و نگرش کتابداران درباره کاربرد فن آوری اطلاعاتی در کتابخانه " به بحث پیرامون میزان کاربرد فن آوری‌های اطلاعاتی در کتابخانه‌های دانشگاهی شیراز پرداخته است. جامعه پژوهش شامل کلیه کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی شیراز می باشد و نمونه آماری به صورت تصادفی ساده ۱۵۰ نفر تعیین گردیده است. یافته‌ها نشانگر نابرابری امکانات و تجهیزات رایانه‌ای در کتابخانه‌های دانشگاهی شیراز است. ۵۰٪ کتابخانه‌های دانشگاهی شیراز به شبکه خارجی (اینترنت) و حدوداً ۱۷٪ به شبکه اطلاع رسانی داخلی کشور متصل هستند. از نظر استخدام متخصص رایانه به جز کتابخانه کشاورزی دانشگاه شیراز، سایر کتابخانه‌ها از وجود متخصص رایانه محروم بوده‌اند.

علیدوستی (۱۳۹۳) نیز در تحقیق خویش با عنوان: " طراحی و تبیین مدل عوامل کلیدی موثر بر کاربرد فناوری اطلاعات در اداره‌های کل سازمان‌های دولتی استان‌های صنعتی ایران (مطالعه موردی: استان فارس) «نتایج طراحی و تبیین مدل عوامل کلیدی موثر بر کاربرد فناوری اطلاعات در سازمانهای دولتی ایران را ارائه داده است. در این پژوهش ابتدا سیاهه ای از عوامل موثر بر کاربرد فناوری اطلاعات از پژوهش‌های پیشین استخراج شده، سپس این سیاهه با روش دلفی تکمیل و نهایی شده است. پس از آن عوامل موثر بر کاربرد فناوری اطلاعات در سازمان‌های دولتی ایران از نظر اعضای پانل دلفی تعیین شده است. بر اساس یافته‌های پژوهش، اعضای پانل دلفی در مجموع ۲۷ عامل را در موفقیت و شکست کاربرد فناوری اطلاعات در سازمان‌های دولتی ایران کلیدی تشخیص دادند. در نهایت پنج عامل در موثر در یک مدل علی آرایش داده شدند و روابط میان آنها با استفاده از تحلیل مسیر تبیین شد. ضریب تعیین مدل نهایی این پژوهش معادل ۳۱/۱ درصد بود.

پروشا (۲۰۱۴) در پژوهشی با عنوان " برنامه ریزی راهبردی در کالج اجتماعی فناوری اطلاعات: یک مطالعه دلفی برای برنامه ریزی " به بررسی کاربرد فناوری در کالج اجتماعی فناوری اطلاعات می پردازد. در این پژوهش کالج‌های اجتماعی در ارتباط با کاربرد فناوری برای برنامه‌های درسی و خدمات کالج مورد مطالعه قرار گرفته‌اند. در این تحقیق با تصمیم گیرندگان سازمانی مصاحبه شده و از نتایج مصاحبه‌های فردی برای فرموله کردن موضوع‌های عام در حوزه برنامه ریزی فناوری استفاده شده است. یافته‌های پژوهش حاصل بررسی روشهای ارزیابی فناوری و تامین بودجه در کالج اجتماعی

بوده و نشان دهنده افراد صاحب صلاحیت برای برنامه ریزی، راهبردهای برنامه ریزی، معیارهای تعیین مخارج فناوری و نیز سایر نکات حساس و حیاتی که باید مد نظر قرار گیرند، بوده است. پژوهش متسگر (۲۰۱۳) با عنوان "مطالعه کیفی فنون برنامه ریزی راهبردی فناوری مورد استفاده در زمان تغییرهای سریع فناوری در کالجهای فنی و اجتماعی" یک مطالعه کیفی است که بهترین شیوه‌های به کار رفته برای برنامه ریزی راهبردی نظام‌های اطلاعاتی در پنج کالج جنوب شرقی مجموعه کالج‌های فنی ویکاسین را مورد بررسی قرار داده است. هدف از این مطالعه تعیین بهره‌گیران و روند تغییرهای آینده، به منظور افزایش کارایی در برنامه ریزی برای ایجاد دستورالعمل‌های مبتنی بر فناوری است. روش شناسی‌های اولیه‌ای که برای پژوهش‌های بنیادی مورد استفاده قرار گرفته‌اند، شامل روش شناسی‌های توصیف کیفی، مانند تحلیل‌های مطالعات موردی، مصاحبه و گروه‌های منتخب می‌شوند. الگوی پیشنهادی تحقیق، عامل زمان و مکان را کم رنگ ساخته و عوامل تحویل کیفیت، سهولت و خدمات را بعنوان فاکتورهای تعیین کننده انتخاب کرده است.

تیتاسیری (۲۰۱۱) در پژوهشی با عنوان "فرآیند برنامه ریزی راهبردی اطلاعات برای موسسات آموزش عالی در تایلند" با بررسی وضعیت فناوری اطلاعات، به ارائه برنامه ریزی راهبردی فناوری اطلاعات در موسسات آموزش عالی خصوصی و عمومی تایلند پرداخته است. روش پژوهشی پیمایشی بوده و پرسشنامه‌ای برای افراد منتخب ۱۸ موسسه عمومی و ۱۶ موسسه خصوصی ارسال شده است. یکی از مشکلات مدیریت فناوری اطلاعات در موسسات آموزش عالی تایلند فقدان برنامه ریزی تعیین شده، یافته‌ها نشان داد که برخی از موانع مهم که در هنگام تهیه برنامه‌ها وجود داشت، مشکلات مالی و نیروی انسانی فناوری اطلاعات بود. به منظور پشتیبانی از توسعه برنامه ریزی راهبردی فناوری اطلاعات در موسسات تایلند، یک فرآیند برنامه ریزی راهبردی فناوری اطلاعات شامل چهار مرحله برای موسسات آموزش عالی تایلند در این پژوهش پیشنهاد شده است.

روش تحقیق

متغیرهای موجود در تحقیق مورد بررسی قرار گرفته است. بنابراین می‌توان اذعان نمود که این تحقیق به دلیل اینکه به جمع آوری نظرات کتابداران پرداخته، توصیفی و همچنین به تعیین ارتباط فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس پژوهش حاضر از نظر هدف، در حیطه پژوهش‌های کاربردی است، از آنجا که در این روش پژوهش، مطالعه آزمودنی‌ها در محیط طبیعی خود می‌پردازد و شامل جمع آوری داده‌های اولیه است، از این رو از روش میدانی بهره گرفته شد. هم چنین، این تحقیق توصیفی از نوع همبستگی است، زیرا پژوهشگر اندازه متغیرها را دستکاری ننموده، بلکه از اندازه‌های متفاوت و موجود استفاده کرده و رابطه بین آنها را مورد اندازه گیری قرار داده است، به عبارتی، رابطه دو به دوی

تعیین رابطه استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی ... □ ۱۰۹

کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی دانشگاه‌های آزاد اسلامی شهر تهران پرداخته است، همبستگی می باشد.

جامعه آماری

جامعه آماری پژوهش شامل ۲۱۸ نفر از کتابدارانی که به صورت رسمی یا قراردادی در کتابخانه‌های دانشگاهی دانشگاه‌های آزاد اسلامی شهر تهران (واحد تهران شمال، تهران جنوب، تهران شرق و تهران غرب) در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ مشغول به کار بوده‌اند، می باشد. که برای تعیین حجم نمونه از جدول کرجسی و مورگان استفاده گردید. براساس این جدول، حجم جمعیت جامعه نمونه ۱۴۰ نفر انتخاب شد.

روش جمع آوری اطلاعات و ابزار پژوهش

به طور کلی در این پژوهش، جمع آوری داده‌ها به شرح زیر صورت گرفته است:

- روش کتابخانه‌ای و اسنادی: استفاده از کتب، پایان‌نامه‌ها، نشریات و فصلنامه‌های داخلی
- روش میدانی: با توجه به موضوع و اهداف تحقیق، پژوهشگر برای بررسی استفاده از فناوری اطلاعات و اعتماد به نفس به ترتیب از پرسشنامه‌های محقق ساخته و استاندارد شده استفاده کرده و اطلاعات و داده‌های مورد نیاز را از میان کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی دانشگاه‌های آزاد اسلامی شهر تهران گردآوری کرده است. این پرسشنامه شامل سه قسمت است:

۱. سؤال‌هایی به منظور کسب اطلاعات در باره ویژگی‌های جمعیت شناختی
۲. سؤال‌هایی به منظور بررسی شاخص استفاده از فن آوری اطلاعات است. (پرسشنامه محقق ساخته)
۳. سؤال‌هایی به منظور بررسی میزان اعتماد به نفس. (پرسشنامه استاندارد شده)

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

داده‌های موجود در پرسش‌نامه‌ها پس از گردآوری، با استفاده از تکنیک‌های آماری (توصیفی، تحلیلی) و نرم افزار آماری SPSS ۱۸ مود تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. داده‌های بدست آمده از پرسش‌نامه با توجه به تخصیص عددی به گزینه‌های موجود ۱ تا ۵ ارزشگذاری شدند؛ که نتایج آن به تفصیل بیان گردیده است.

ویژگی‌های جمعیت شناختی کتابداران

جنسیت

جدول یک: توزیع فراوانی و درصد کتابداران مورد مطالعه برحسب جنسیت

جنسیت	فراوانی	فراوانی درصدی
زن	۶۹	۴۹
مرد	۷۱	۵۱
کل	۱۴۰	۱۰۰

همانطور که در جدول شماره یک ملاحظه می‌شود از مجموع ۱۴۰ کتابدار مورد مطالعه ۶۹ (۴۹٪) مرد و ۷۱ (۵۱٪) را زن تشکیل می‌دهند.

سوال اول پژوهش

آیا بین استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس عمومی کتابداران رابطه معنادار وجود دارد؟

جدول دو: نتایج آزمون رابطه استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس عمومی کتابداران

متغیرها	ضریب همبستگی پیرسون	Sig سطح معناداری
استفاده از فناوری اطلاعات	۰/۷۸۳	۰/۰۴۹
اعتماد به نفس عمومی		

همانطور که در جدول شماره دو دیده میشود ضریب همبستگی ۰/۷۸۳ و سطح معناداری آن (Sig = ۰/۰۴۹) محاسبه شده است و از آنجا که سطح معناداری محاسبه شده از (α = ۰/۰۵) کوچکتر می باشد بنابراین نتایج نشان می دهد بین دو متغیر در سطح ۹۵٪ اطمینان رابطه معنی داری وجود دارد. همچنین این همبستگی مستقیم و در حد زیاد بین استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس عمومی کتابداران وجود دارد.

سوال دوم پژوهش

آیا بین استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس اجتماعی کتابداران رابطه معنادار وجود دارد؟

تعیین رابطه استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی ... □ ۱۱۱

جدول شماره سه نتایج آزمون رابطه استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس اجتماعی کتابداران

متغیرها	ضریب همبستگی پیرسون	Sig سطح معناداری
استفاده از فناوری اطلاعات	۰/۸۷۱	۰/۰۲۱
اعتماد به نفس اجتماعی		

همانطور که در جدول سه دیده میشود ضریب همبستگی ۰/۸۷۱ و سطح معناداری آن (Sig = ۰/۰۲۱) محاسبه شده است و از آنجا که سطح معناداری محاسبه شده از (α = ۰/۰۵) کوچکتر می باشد بنابراین نتایج نشان می دهد بین دو متغیر در سطح ۹۵٪ اطمینان رابطه معنی داری وجود دارد. همچنین این همبستگی مستقیم و در حد زیاد بین استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس اجتماعی کتابداران وجود دارد.

سوال سوم پژوهش

آیا بین استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس شغلی کتابداران رابطه معنادار وجود دارد؟

جدول چهار نتایج آزمون رابطه استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس شغلی کتابداران

متغیرها	ضریب همبستگی پیرسون	Sig سطح معناداری
استفاده از فناوری اطلاعات	۰/۹۵۶	۰/۰۱۵
اعتماد به نفس شغلی		

همانطور که در جدول چهار دیده میشود ضریب همبستگی ۰/۹۵۶ و سطح معناداری آن (Sig = ۰/۰۱۵) محاسبه شده است و از آنجا که سطح معناداری محاسبه شده از (α = ۰/۰۵) کوچکتر می باشد بنابراین نتایج نشان می دهد بین دو متغیر در سطح ۹۵٪ اطمینان رابطه معنی داری وجود دارد. همچنین این همبستگی مستقیم و در حد زیاد بین استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس شغلی کتابداران وجود دارد.

سوال چهارم پژوهش

آیا بین استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس تحصیلی کتابداران رابطه معنادار وجود دارد؟

جدول پنج نتایج آزمون رابطه استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس تحصیلی کتابداران

متغیرها	ضریب همبستگی پیرسون	Sig سطح معناداری
استفاده از فناوری اطلاعات	۰/۲۳۱	۰/۰۲۱
اعتماد به نفس تحصیلی		

همانطور که در جدول پنج دیده میشود ضریب همبستگی $0/231$ و سطح معناداری آن ($Sig=0/021$) محاسبه شده است و از آنجا که سطح معناداری محاسبه شده از ($\alpha=0/05$) کوچکتر می باشد بنابراین نتایج نشان می دهد بین دو متغیر در سطح 95% اطمینان رابطه معنی داری وجود دارد. همچنین این همبستگی مستقیم و در حد ضعیفی بین استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس تحصیلی کتابداران وجود دارد.

سوال پنجم پژوهش

آیا بین استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس خانوادگی کتابداران رابطه معنادار وجود دارد؟

جدول شش رابطه استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس خانوادگی کتابداران

متغیرها	ضریب همبستگی پیرسون	Sig سطح معناداری
سواد اطلاعاتی	0/121	0/019
حفظ اموال عمومی و استفاده بهینه از امکانات		

همانطور که در جدول شش دیده میشود ضریب همبستگی $0/121$ و سطح معناداری آن ($Sig=0/019$) محاسبه شده است و از آنجا که سطح معناداری محاسبه شده از ($\alpha=0/05$) کوچکتر می باشد بنابراین نتایج نشان می دهد بین دو متغیر در سطح 95% اطمینان رابطه معنی داری وجود دارد. همچنین این همبستگی مستقیم و در حد ضعیفی بین استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس خانوادگی کتابداران وجود دارد.

نتیجه گیری

اعتماد نفس، عامل اساسی در چگونگی ارتباط با زندگی است و اثری قطعی بر استقلال، توانمندی و مؤثر بودن ما دارد، نوع برخورد ما با زندگی، به حرمت نفس ما بستگی دارد و می تواند آن را از وضعیتی مطمئن، مثبت و خوش بینانه به حالتی توأم با تردید، منفی و بدبینانه مبدل کند. باور به توانایی ها و توانمندی های خویش رمز موفقیت هرفرد در زندگی است. بنابراین بر اساس یافته های پژوهش مبنی بر ارتباط معنادار استفاده از فناوری اطلاعات و اعتماد به نفس کتابداران ضرورت دارد زیر ساخت های لازم برای تجهیز هر چه بیشتر کتابخانه های دانشگاهی به فناوری اطلاعات فراهم گردد تا بدینوسیله کتابدارانی با اعتماد به نفس بالا و روحیه خودباوری، به توانمندی های خویش ایمان پیدا کنند تا از این طریق به سمت موفقیت شغلی سوق داده شوند.

تعیین رابطه استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی ... □ ۱۱۳

نتایج این تحقیق با نتایج مطالعات انجام شده از جمله پژوهش های ستاری و محمدی (۱۳۹۰) ، زنگنه (۱۳۸۵) و شبیری و عطاران (۱۳۸۵) همسو می باشد و تحقیقات آنها نیز رابطه مستقیم بین استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس اجتماعی را مورد تایید قرار می دهند. یکی از مهارت‌های اساسی در کتابداران و متخصصان علم اطلاعات و دانش شناسی، داشتن اعتماد به نفس اجتماعی در برخورد با مراجعان می باشد. آنها به عنوان میانجی بین کاربران و جستجو کنندگان اطلاعاتی و منابع اطلاعاتی و تولیدکنندگان اطلاعاتی عمل می‌کنند. کتابداران باید مهارت‌های ارتباط عمومی بالا و مناسبی داشته باشند. مهارت‌های ارتباطی از جمله داشتن اعتماد به نفس اجتماعی در موفقیت و دستیابی به اهداف، بسیار مهم گزارش شده‌اند و وجود آنها می‌تواند احساس رضایت را در مخاطب به وجود آورد. این موضوع در مطالعات پژوهشگران دیگر نیز گزارش شده است که مهارت‌های ارتباطی می‌تواند در زندگی شخصی و سازمانی یک عامل موفقیت و رسیدن به اهداف باشد و افراد و سازمان‌هایی که از این مهارت‌ها برخوردارند، به موفقیت‌های بیشتر و بالاتری دست یافته‌اند.

بنابراین با توجه به نتایج پژوهش مبنی بر ارتباط استفاده از فناوری اطلاعات کتابداران و اعتماد به نفس اجتماعی، تحصیلی، خانوادگی و شغلی آنان ضرورت دارد که کتابداران در زمینه ارتقا سواد رایانه‌ای خود تلاش مضاعف نمایند زیرا همانطور که بیان گردید این عامل تاثیر مهمی در ارتقا اعتماد به نفس اجتماعی کتابداران و موفقیت شغلی آنها دارد.

منابع فارسی

- اتکینسون، ریتا ال. و دیگران (۱۳۸۷)، زمینه روانشناسی هیلگارد، ترجمه محمدنقی برهانی و دیگران، تهران: رشد.
- اسلامی، سید حسن (۱۳۸۳)، اعتماد به نفس، تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی.
- بهارستان، جلیل (۱۳۸۹)، بررسی اعتماد به نفس دانش آموزان دختر و پسر سال سوم راهنمایی شهرستان بافق، پایان نامه کارشناسی رشته مدیریت و برنامه ریزی آموزشی، دانشگاه یزد.
- زنگنه، حسین (۱۳۸۵)، تأثیر استفاده از فن آوری اطلاعات و ارتباطات بر پرورش تفکر انتقادی دانش آموزان پسر سال سوم متوسطه شهر تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبایی.
- ستاری، صدرالدین و محمدی، پروین (۱۳۹۰). بررسی روابط میزان استفاده از فن آوری اطلاعات و موفقیت آموزشی دانش آموزان مقطع متوسطه، فن آوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی، ۱(۴)، ۹۶-۸۱.
- شبیری، علی؛ عطاران، محمد (۱۳۸۵)، بهره گیری از نرم افزار کمک آموزشی فیزیک سوم دبیرستان و بررسی تأثیر آن در پیشرفت تحصیلی و تعامل دانش آموزان در کلاس، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت معلم تهران.
- طباطبایی، محمدحسین (۱۴۱۷ ق)، المیزان فی تفسیر القرآن الکریم، قم: جامعه مدرسین قم
- علیدوستی، سیروس (۱۳۹۳)، طراحی و تبیین مدل عوامل کلیدی و موثر بر کاربرد فناوری اطلاعات در اداره‌های کل سازمان‌های دولتی استان‌های صنعتی ایران (مطالعه موردی: استان فارس)، رساله دکتری، دانشگاه تهران.
- علیدوستی، سیروس؛ شیخ شجاعی، فاطمه (۱۳۹۳)، فناوری اطلاعات و کتابخانه، تهران: پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران.
- فدائی عراقی، غلامرضا (۱۳۸۵)، کتاب و کتابخانه: مدیریت و توسعه فرهنگی، تهران: سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی.
- فدائی، غلامرضا و مجید سبزی پور (۱۳۸۶)، ارزیابی خدمات مرجع الکترونیکی در وب سایت کتابخانه دانشگاه های دولتی شهر (گزارشی از پیشرفت کار یک طرح پژوهشی)، کتابداری و اطلاع رسانی ۴۳(۱۱)، بازبایی ۱۷ مهر ۱۳۸۹.
- فرهادی، ربابه (۱۳۹۳)، بررسی وضعیت کتابخانه‌های دانشگاهی شیراز و نگرش کتابداران درباره کاربرد فناوری آوری‌های اطلاعاتی در کتابخانه، فصلنامه کتاب، شماره ۴۰.

تعیین رابطه استفاده از فناوری اطلاعات با اعتماد به نفس کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی ... □ ۱۱۵

- کبیری، فاطمه (۱۳۸۲) تاثیر گسترش فناوری اطلاعات و ارتباطات (IT) بر تحولات فرهنگی، پایان نامه کارشناسی ارشد، گروه مدیریت امور فرهنگی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ص ۲۶-مهدوی، محمد تقی (۱۳۸۹)، نیازهای اطلاعات تکنولوژی سازمانی، پژوهش‌های علمی و صنعتی.
- موکهرجی، آجیت کومار (۱۳۸۲)، تاریخ و فلسفه کتابداری، ترجمه اسد الله آزاد. تهران: کتابدار.
- نوربخش بنجار، طاهره؛ آزما، فریدن؛ مصطفی پور، محمدعلی (۱۳۹۳)، کاربست فناوری اطلاعات و رابطه آن با موفقیت کارآفرینان استان گلستان، فصلنامه کتاب، شماره ۳۳.

منابع انگلیسی

- Apple, M. W. (۲۰۰۶). *Teachers and Texts: A political economy of class and genderrelations in Education*. New York & London: Routledge & Kegan Paul.
- Baziliion, Richard. J (۲۰۰۱). *Academic libraries in the digital revolution: libraries in the midst of revolution need new ways of thinking about their mission*. *Educause quarterly*, ۱, ۵۲- ۵۴
- Haneefa, M. (۲۰۰۷) "Application of information and communication technologies in special libraries in Kerala (India) " *Library Review*. Vol. ۵۶, No. ۷: ۶۰۳-۶۲۰.
- Jamshidi ghohfarokhi F. (۲۰۱۲). *Survey of usage rate information technologies in Shahrekord public libraries*. *Journal of library*. [InPersian]
- Kling, R. & Lamb, R. (۲۰۰۰). *IT and organizational change in digital economics: Data, tools and research*. MA: MIT Press
- Kling, R. (۲۰۰۰). *Learning about information technologies and social change: The contribution of social informatics*. *The Information Society*, ۱۶(۳), ۲۱۷-۲۳۲
- Maslow, A. H. (۱۹۸۷), *Motivation and Personality*, New York: Harper
- Ncube, Zibusiso (۲۰۰۷) **Information technology infrastructure development in the Southern Africa Development Community: A survey analysis** Unpublished Doctoral Dissertation ,Capella University
- Perera, Karl(۲۰۰۱). *Confidence Building Tips that Will Help You*. *Moreselfsteem.com*.

- Prusha, Todd (۲۰۰۶). *Strategic planning in community college information technology: A Delphi study of model programs* Unpublished Doctoral Dissertation ,Iowa State University
- Titthasiri, Wanwipa (۲۰۰۰). *Information technology strategic planning process for institutions of higher education in Thailand*, Unpublished Doctoral Dissertation Pittsburgh University
- Veen, W. (۲۰۰۳). *The role of beliefs in the use of information technology: implications for teacher education, or teaching the right thing at the right time*. *Journal of Information Technology for Teacher Education*, ۱(۲), ۱۳۹-۱۵۳.
- Watt, D. H. (۲۰۰۸). *Compu The meaning of educational ter literacy: what should schools be doing about it?* *Classroom Computer News*, ۱(۲), ۱-۲۶.